

Геол. ан. Балк. пол. Ann. Géol. Penins. Balk.	59	2	215-220	Београд, децембар 1995 Belgrade, Decembre 1995
--	----	---	---------	---

УДК 561.273:551.763.12(497.11)

Оригинални научни рад

НОВИ НАЛАЗАК ЦРВЕНИХ АЛГИ У ДОЊЕ КРЕДНИМ СЕДИМЕНТИМА ШУМАДИЈЕ*

од

Јована Јанкичевића** и Драгомана Рабреновића**

Веома богата асоцијација црвених алги констатована је, до сада, на два локалитета у Шумадији, тј. у околини Београда и на Опленцу. Стратиграфско место биокластичних – алгалних кречњака из којих је одређена ова асоцијација је клансејски поткат. Овом приликом црвене алге су констатоване и у биокластичним кречњацима шире околине Страгара тј. у централним деловима Шумадије (сл. 1). Међутим, мора се нагласити да су одређене асоцијације из нових локалитета знатно сиромашније и да се по свом саставу разликују од раније одређених.

Кључне речи: стратиграфија, доња креда, ургон, апт, алб, црвене алге, микропалеонтологија, орбитолитне, Шумадија.

УВОД

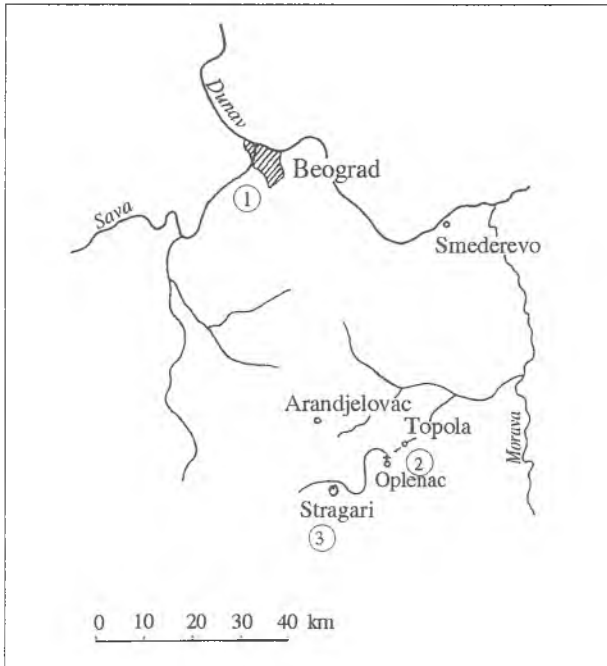
Прве податке о наласку црвених алги у доње кредним биокластичним кречњацима Шумадије односно из околине Београда и са Оплепаца изишли су Јанкичевић и Реубернес (1985). Другонописани аутор је из наведених кречњака одредио бројну асоцијацију црвених алги: *Paraphylum primaevum* Lemoine, *Archcolithothamnium rude* Lemoine, *Kymalithon belgicum* (Foslie) и *Agardhiellopsis cretacea* Lemoine. Одређена асоцијација је позната из ургоиско–албских кречњака медитеранске провинције и у геолошкој литератури се цитира као "ширипејска фација Вимпорта" (facies rugéneen "de Vimport"). Стратиграфско место седимената са наведеном асоцијацијом црвених алги по правилу је горњи апт и граница апт–алб. Пошто у непосредној повлати алгалних кречњака са цитираиом асоцијацијом леже гвожђевити и глауконитски пешчари са амонитима доњег алба, аутори су закључили да је њихово стратиграфско место горњи апт тј. клансејски поткат.

* Рад је финансиран из средстава Министарства за науку Србије.

** Институт за регионалну геологију и палеонтологију Рударско–геолошког факултета Универзитета у Београду, Каменичка 6, Београд.

ЦРВЕНЕ АЛГЕ ИЗ БИОКЛАСТИЧНИХ КРЕЧЊАКА ШИРЕ ОКОЛИНЕ СТРАГАРА

Приликом изучавања ургонских и албских седимената шире околине Страгара (река Јасеница, села Котража, Влакча, В. Шењ, М. Врбица и Драча) посебну пажњу смо обратили на границу између аптских и албских седимената, али на већици посматраних профила граница између њих је тектонска, а честа је и појава реверсног иалегања ургонских кречњака преко глауконитских пешчара алба.

Сл. 1. Географска скица испитиваног терена са означеним локалностима наласка кречњака са црвеним алгама (Floridacea). 1. Кошутњак, 2. Опленца, 3. Страгари.

Fig. 1. Geographic outline of the investigated area with marked localities of limestones including red algae (Floridacea). 1. Košutnjak, 2. Oplenac, 2. Stragari.

Прегледањем и детерминацијом микропалеонтолошких препарата урађених од биокластичних (орбитолинских) кречњака, који представљају најмлађи члан ургонског карбонатног комплекса доњег апта (Јанкичевић, 1988.), констатоване су и црвене алге у одређеном броју препарата (15%). Одређена асоцијација црвених алги из ових кречњака није богата ни по броју врста ни по броју индивидуа, а најзаступљенији су остаци рода *Archeolithothamnium*. Детерминисане су следеће врсте: *Archeolithothamnium cf. rude* Lemoine, *Archeolithothamnium amphyroaeforme* (Rothpletz), *Solenopora urgonensis* Pfender и *Polygonella incrustata* Elliot.

У микропалеонтолошким препаратима поред алги констатовано је мноштво органогеног детритуса и пресеци орбитолина. Најбројнији су пресеци врсте *Palorbitolina lenticularis* (Blumenbach), али се срећу и врло крупни, за сада неодредљиви, примерци орбитолина.

Узимајући у обзир чињеницу да је слична асоцијација црвених алги позната из ургонских кречњака доњег апта руских Карпата и чињеницу да је у већини микро-

палеонтолошких препарата који су детерминисани поред црвених алги констатована и типична ургонска асоцијација орбитолина и других фораминифера доње аптске старости, намеће се закључак да и одређена асоцијација црвених алги са овог простора припада завршеним нивоима доњег апта.

ЗАКЉУЧАК

Нови налазак асоцијације црвених алги у аптским седиментима централних делова Шумадије тј. у широј околини Страгара има свој стратиграфски и палео-биогеографски значај, али се мора нагласити чињеница да се ова асоцијација по свом саставу и стратиграфском месту разликује од асоцијације црвених алги раније одређене из алгалних кречњака околине Београда и са Опленца.

Стратиграфско место алгалних кречњака из околине Београда и Опленца је клансејски поткат, а биокластични кречњаци са црвеним алгама шпре околине Страгара припадају завршним члановима ургонског комплекса доње аптске старости.

Геол. ан. Балк. пол. Ann. Géol. Penins. Balk.	59	2	215-220	Београд, децембар 1995 Belgrade, Decembre 1995
--	----	---	---------	---

UDC 561.273:551.763.12(497.11)

Original scientific paper

A NEW FIND OF RED ALGAE IN LOWER CRETACEOUS SEDIMENTS OF SHUMADIA*

by

Jovan Jankičević** and Dragoman Rabrenović**

An abundant association of red algae has been known from two localities in Shumadia: near Belgrade and on Oplenac. It was found in bioclastic, algal, limestones of Clansayesian substage. A new find of red algae was made in bioclastic limestones of Stragari general area, central Shumadia (Fig. 1). The newly found red algae, however, are less abundant and diverse than those earlier found.

Key words: Stratigraphy, Lower Cretaceous, Urgonian, Aptian, Albian, red algae, micropaleontology, orbitolinids, Shumadia.

INTRODUCTION

First information about red algae found near Belgrade and on Oplenac in Lower Cretaceous bioclastic limestones of Shumadia was given by Jankičević and Peybernes (1985). The latter author identified from the mentioned limestones an abundant association of red algae: *Paraphylum primaevum* Lemoine, *Archeolithothamnium rude* Lemoine, *Kymalithon belgicum* (Foslie), and *Agardhiellopsis cretacea* Lemoine. This association has been known from Urgonian-Albian limestones of Mediterranean provinces and is referred to in geological literature as Pyrenean Vimport facies (facies pyreneen "de Vimport"). The stratigraphical place of sediments containing this association of red algae is always Upper Aptian or at Aptian/Albian boundary. On the basis of ferruginous and glauconitic sandstones with Lower Albian ammonites directly overlying the algal limestones containing the mentioned association, these authors determined their stratigraphic place as Upper Aptian or at Clansayesian substage.

* The work was financed from funds of the Serbian Ministry of Science.

** University of Belgrade, Faculty of Mining and Geology, Institute of Regional Geology and Paleontology, Kamenička 6, Belgrade

RED ALGAE FROM BIOCLASTIC LIMESTONES OF STRAGARI GENERAL AREA

In our survey of Urgonian and Albian sediments of Stragari general area (the Jasenica river, villages of Kotraž, Vlakča, Veliki Šenj, Mala Vrbica, Drača), particular consideration was given to the boundary of Aptian and Albian sediments. It is a tectonic boundary in most of the sections, and often it is found that Urgonian limestones lay reverse-folded over Albian glauconitic sandstones.

Red algae were found in a number (15%) of micropaleontological thin sections of bioclastic (orbitolinid) limestone, the youngest unit of the Urgonian carbonate rock complex of the Lower Aptian (Jančićević, 1988). The identified association of red algae was not abundant either in species or individuals. The highest incidence was that of *Archeolithothamnium* remains. The identified species were: *Archeolithothamnium* cf. *rude* Lemoine, *Archeolithothamnium amphyroaeforme* (Rothpletz), *Solenopora urgoniensis* Pfender, and *Polygonella incrustata* Elliot.

Associated with algae in micropaleontological thin section was a multitude of organogenic detritus and orbitolinid sections. Prevailing were sections of *Palorbitolina lenticularis* (Blumenbach). There were also very large, indeterminate, orbitolina specimens.

Bearing in mind that a similar association of red algae was known from Urgonian limestones of Lower Aptian of the Russian Carpathians, and that a typical Urgonian association of orbitolinids and other foraminifers of Lower Aptian age was identified besides red algae in most of micropaleontological thin sections, the plausible conclusion has been that the identified association of red algae in the study area belongs to the closing levels of the Lower Aptian.

CONCLUSION

The new find of red algae association in Aptian sediments of central Shumadia, i.e. in the general Stragari area, has both stratigraphical and paleogeographical importance. It should be mentioned, however, that it differs in composition and stratigraphic place from the association of red algae earlier found in algal limestones of Belgrade area and Oplenac. The stratigraphic place of algal limestones in Belgrade area and Oplenac is Clansayesian, and that of bioclastic limestones with red algae from Stragari environs is the closing units of the Urgonian complex of Lower Aptian age.

ЛИТЕРАТУРА – REFERENCES

- Jančićević J. и Peybernes B. (=Jančićević and Peybernes), 1985: Налазак црвених алги у подини албских седимената околине Београда и Тополе (Шумадије).– Геол. ан. Балк. пол., 49, 293–298, Београд.
- Jančićević J. (=Jančićević), 1986. Фације ургона Шумадије. XI. Конгрес геолога Југославије, књ. 2, 237–246. Тара.
- Jančićević J. и Рабреновић Д. (=Jančićević and Rabrenović), 1990: Могућност издавања клансејског подката у Шумадији.– XII Конгрес геолога Југославије, књ. 1, 86–93, Охрид.